

El so de la meva veu

Col·lecció Llampec

(4)

Primera edició: octubre 2012

Títol original, *The Sound Of My Voice*

© Ron Butlin, 1987

© de la traducció de l'anglès, Dolors Udina Abelló

© d'aquesta edició Raig Verd Editorial, 2012

Producció editorial: Alberto Sotelo

Il·lustració de la coberta seleccionada entre les propostes realitzades
pels il·lustradors del programa de pràctiques de La Llotja: Oriol Pueyo

Disseny editorial: Noemí Giner

Corrector: Gerard Malet

Publicat per Rayo Verde Editorial S.L.

Comte Borrell 115, àtic 2a

Barcelona 08015

raigverd@raigverdeditorial.cat

www.raigverdeditorial.cat

Impressió: Romanyà Valls - Capellades

BIC: FA

Dipòsit legal: b-28406-2012

ISBN: 978-84-15539-28-5

Un cop llegit el llibre, si no el vols conservar, el pots deixar a l'abast d'altres, passar-lo a un company de feina o un amic a qui pugui interessar. En el cas de voler llençar-lo (cosa impensable), fes-ho al contenidor blau de reciclatge de paper.

Imprès a Espanya - *Printed in Spain*

L'editorial expressa el dret del lector a la reproducció total o parcial d'aquesta obra pel seu ús personal.

El so de la meva veu

Ron Butlin

Traducció de Dolors Udina

Raig verd
editorial

A Regi i Hunter

1

Eres en una festa quan va morir el teu pare i, immediatament després que t'ho diguessin, es va produir un miracle. Un miracle de debò. No va durar, és clar, però per uns instants va ser prou convincent. Llavors, una hora després, vas acompanyar una noia a casa seva i la vas obligar a fer l'amor. La tenies ben agafada mentre ella plorava i et suplicava: encara ara, les seves llàgrimes són el més proper al dolor que has arribat a sentir per la mort del teu pare. Tens trenta-quatre anys; tot el que t'ha passat a la vida encara t'està passant.

Cada cop que t'allunyaves del poble en el cotxe del teu pare, miraves per la finestra del darrere per no deixar de veure la casa —una caseta d'un sol pis— tanta estona com fos possible. La carretera pujava per una costa abrupta i, a mesura que s'anava fent visible una part més gran del poble, els camps i, tu t'esforçaves a clavar els ulls en les parets blanques de la caseta intentant no parpellejar ni desviar la vista ni un sol moment. No hi havia mai

cap instant en què la casa desaparegués del tot, només la constatació sobtada que ja no hi era, quan, per un segon, deixaves de concentrar-te i la perdies de vista.

Després, quan el teu pare conduïa costa avall per tornar al poble, et posaves a comprovar amb ànsia cadascuna de les fites que duïen a casa teva: el mas del pastor protestant, el camp dels cavalls i després l'estable de fusta. «Potser no hi serà, potser no hi serà», repeties una vegada i una altra sense alè. Quan arribaves a l'altura de l'hort d'en Keir, el teu estat d'incertesa era gairebé insuportable. Llavors, molt i molt lentament, giraves el cap en direcció a casa teva. Prolongaves aquesta ànsia, aquesta angoixa, tant com podies. Era, ho sabies, la mesura de la joia que sentiries tot d'una quan albiressis una vegada més el color blanc: la caseta al peu del turó.

Quan el cotxe s'aturava, sorties esperitat. Els teus pares treïen del maleter el que havien comprat, sense cap consciència del miracle que s'havia produït al seu voltant: havies marxat i ara tornaves a ser exactament al mateix lloc. Tot el que sabies de tu mateix quedava confirmat una vegada més: el plaer que et produïa fer grinyolar la porta sense greixar; la por que li tenies al gos del jardí del costat; les ganes d'anar tot seguit a buscar els ous de les gallines. Tornant-te a casa, el teu pare t'havia restituit a tu mateix. Et miraves els entorns familiars i saludaves calladament, un a un, cadascun dels seus aspectes, i després observaves el teu pare amb sorpresa i gratitud. Ell tanca-va el maleter del cotxe i entrava a casa.

Una tarda us va portar a tu i a la teva mare a fer un píc-

nic. Us va dirigit cap als turons de Border, a uns trenta quilòmetres, amb les finestres obertes per deixar entrar aire fresc. De tant en tant s'havia d'aturar perquè es refredés el radiador. El primer cop que en va treure la tapa, vas veure com brollava disparada l'aigua bullint. Ho vas trobar molt divertit.

—Que farem una altra font? —preguntaves esperançat cada cop que el cotxe s'aturava. Tenies tres anys i encara et creies que et contestaria.

Finalment va enfilem un petit camí lateral i va pujar un quilòmetre o així fins a un mas abandonat. Va aparcar el cotxe i va baixar tots tres.

Aquí encara feia més calor i no hi corria ni un bri d'aire. Les parets cobertes de neu dels edificis abandonats semblaven desprendre calor. Pel jardí hi havia rajoles i llambordes escampades que formaven petits túmuls coberts de brossa i d'herbes. En un racó hi havia una segadora rovellada amb la pintura que saltava en tocar-la; al seu voltant, sobre l'herba, diverses lleteres, la majoria bolcades. Les finestres i portes estaven esbotzades i et feia molta gràcia veure els ocellets que volaven cap endins i cap enfora de la casa; fins i tot n'hi va haver un que es va posar a l'ampit uns segons per cantar.

—Això és casa seva, ara —vas dir als teus pares, perquè, quan t'hi vas acostar, l'ocellet va entrar volant a l'habitació i et fitava des de la lleixa de la llar de foc mentre tu te'l miraves des de la finestra.

L'estable era fosc i fred; se sentia l'olor del fenc i al trespol hi havia petites esquerdes a través de les quals

es veia el cel i la llum del sol. Malgrat tot, al cap d'uns quants minuts, vas tremolar. De cop et va agafar fred i vas fer un pas enrere per tornar a sortir.

Primer vas pensar que la ruïna i l'enderrocament del mas devien haver-se produït tot d'un plegat. Et vas imaginar que un dia el pagès, en un atac de ràbia terrible, va esbotzar les finestres i va arrencar les portes de les frontisses; te l'imaginaves a cavall de la teulada arrencant teules per després, dret al capdamunt, llançar-les perquè es trenquessin contra les llambordes de sota. De fet, et feia por que aparegués en qualsevol moment i, si no era ell qui havia fet tot allò, us acusés a tu i als teus pares.

Estaves a punt d'allunyar-te'n quan vas notar que hi havia un gran abeurador a terra, a la vora de la porta de l'estable. Era com una pica per rentar-se les mans, però gairebé tan grossa com una banyera. L'aigua de dins era bruta, amb una capa d'escuma verdosa al damunt. Encara que et feia por decantar-te sobre la pica i acostar-te tant al llim verd, vas inclinar-te per obrir l'aixeta. No girava.

Vas intentar-ho un altre cop, però res, no girava. Vas fer servir totes dues mans i vas separar bé les cames: tot el teu pes i la teva força concentrats a obrir l'aixeta. Senties la teva mare que et cridava, però no volies cedir, i continuaves volent obrir l'aixeta. Allà dret, des d'aquella casa del vessant del turó, veies tota la vall; era un dia clar d'estiu. Vas aclucar els ulls i vas fer un últim esforç.

I de sobte l'aixeta va cedir. L'aigua va brollar amb tota la força i et va esquitxar, i de l'ensurt que et va donar vas fer un salt enrere... i vas xocar de ple amb el teu pare.

—Vols fer el favor de venir quan et cridem? —va dir ell empipat i agafant-te per les espatlles—. Es pot saber a què jugues?

—Jo... —vas començar.

Però ell ja t'havia girat l'esquena i tancava l'aixeta. Tanmateix, encara rajava un fil d'aigua. Vas mirar de fer-li-ho veure, però no et va fer cas.

—Per què no deixes de tocar-ho tot? —va continuar—. La teva mare fa estona que et crida. Vine, que anirem a fer el pícnic.

Més enllà, a tocar d'una esquerdada a la paret hi havia la teva mare, amb un vestit d'estiu tot vaporós. Tenia el cistell del pícnic als peus; us feia gestos amb les mans perquè us hi acostéssiu. Ara és morta, com el teu pare, però aquell dia de fa trenta anys eren tots dos en aquell mas amb tu. Vas recórrer els camps amb el teu pare a l'esquerra i la teva mare a la dreta. Havies donat una mà a cadascun i t'aguantaves dret com podies: tres passos per cada un del pare, i dos per cada un de la mare.

Després d'una curta caminada, us vau aturar on començava el vessant del turó. Van estendre la manta sobre l'herba. La teva mare va obrir el cistell i en va començar a treure entrepans, un termos de te, llimonada i una mica de fruita, mentre el teu pare fumava un cigarret. El turó donava a la carretera principal i, passats uns minuts, vas preguntar si podies anar a jugar amb el cotxe i la caravana de juguina que es veien aparcats a baix.

La teva mare va esclafir a riure i va dir que no eren de juguina sinó de mida natural. Tu no la vas creure: veies

molt clar que no era més gran que l'ungla del teu polze.

De cop i volta et vas aixecar i vas arrencar a córrer turó avall.

Et van cridar que tornessis, que vigilessis la carretera. Encara ara, passats més de trenta anys, tens la sensació que el teu pare arrenca a córrer darrere teu mirant d'atrapar-te. I et poses a córrer més.

El cotxe i la caravana no són gaire lluny i et mors de ganes de posar-t'hi a jugar. El cotxe és blau i la caravana, blanca, amb un esglaó a la porta. Gairebé hi ets, i corres amb les mans estirades al davant.

Ara el terra és cada cop més pla: hi ets a pocs metres quan, de sobte, el cotxe i la caravana es tornen de mida natural.

T'atures bocabadat. Fas uns quants passos enrere i endavant un altre cop, més a poc a poc. Cotxe i caravana tornen a canviar de mida. Surt una dona de la caravana amb una galleda i, quan et veu, s'atura a l'esglaó. Et pregunta si vols res.

Tu te la mires i després vas cap enrere fins que tot s'ha empetitit un altre cop. T'atures un instant abans de tornar-t'hi a acostar. Tornes a tirar enrere. Endavant i endarrere vas recorrent aquesta distància crítica fins que, quan arriba el teu pare, estàs a punt de posar-te a plorar. Estàs massa consternat per parlar.

En primer lloc, el pare s'acosta a la dona i hi parla un moment; et miren de dalt a baix i riuen, després ell et dóna la mà i torneu turó amunt.

Vas girar el cap només una vegada: tot s'havia tornat

petit un altre cop. Al lloc del pícnic, seus sobre la manta, amb la llimonada en una mà i un entrepà a l'altra, mirant cap avall a l'aparcament i intentant entendre què ha passat.

Vas menjar i beure sense gens de ganes, mirant fixament cap avall. La teva mare, mentrestant, va començar a donar una sèrie d'explicacions i, encara que tu no n'entencies el significat, repeties per dins les paraules que ella deia com una fórmula màgica contra la teva decepció.

—Quan les coses són lluny semblen més petites del que són en realitat, però de fet sempre tenen la mateixa mida —et deia, i afegia—, igual que la casa on has entrat. Mira. —Va assenyalar turó amunt.

Et vas girar, ja conscient de què veuries. Havies travessat l'era i havies entrat al graner i a l'estable; gairebé havies pogut passar per la finestra esbotzada de la cuina i, tanmateix, el mas sencer, a la distància, era tan petit com el cotxe i la caravana de baix.

—Quan me'n vagi d'aquí em faré més petit? —vas preguntar.

El teu pare va encendre un altre cigarret i va dir que eres estúpid.

—Em faré més petit? —vas repetir amb ànsia al cap d'un moment.

—No, és clar que no —va contestar la teva mare.

Però allà hi havia la casa que havies explorat, on havies obert l'aixeta: una casa de mida natural, amb coberts, segadora, una era gran, no una maqueta de casa. L'aixeta encara degotava, vas recordar, i per alguna raó, saber-ho et va deixar molt trist, desolat. Vas continuar amb el pícnic

i, cada cop que el record de la decepció se't feia insuportable, repeties en veu baixa l'explicació de la teva mare, la fórmula màgica.

—Les coses que són lluny semblen més petites...

Després, gairebé sense donar-hi importància, la teva mare va continuar explicant-te que el sol era en realitat mil vegades més gran que tot el món, que només es veia petit perquè era molt lluny, et va explicar.

Al cap d'un moment vas preguntar:

—Algú ha anat mai al sol?

—No —va ser la resposta—, està massa calent.

O sigui que el sol sempre serà lluny i mai no recuperarà la seva mida real, vas raonar. Mai. Et senties aclaparat per una sensació d'injustícia: hi havia coses que sempre podien recuperar la mida correcta, però el sol no, mai.

—No és just! —vas cridar—. No és just!

Quan vas dir això, el teu pare va riure amb ganes, però tu estaves tan preocupat que el vas ignorar.

—Com és de gran el món? —vas preguntar un moment després.

—Fins allà on t'arriba la vista —va contestar ell—, i sempre n'hi ha més. Si vas més enllà, sempre veuràs més món al teu davant.

—Veus aquella casa? —va assenyalar—. Doncs si sortissis per la porta del davant i continuessis caminant prou temps en línia recta, acabaries tornant-hi a entrar per la porta del darrere... Ho entens, ara?

Eres conscient del plaer que li produïa confondre't deliberadament però, si més no, alguna cosa semblava clara.

—O sigui que sempre hi haurà coses que són lluny i que no són de la mida que són —vas raonar.

Ell fumava sense dir res.

Vas dubtar un moment i després vas insistir:

—Sempre?

—Sí, sempre —va contestar bruscament.

Tant de bo pogués estar a tot arreu alhora, vas pensar, així no hi hauria res lluny i tot seria de la mida real. Encara que fos només un moment.

De cop i volta vas recordar l'aixeta i et vas adonar que, quan tornessis al cotxe, tindries l'oportunitat de tancar-la bé. A més a més, un cop allà, tornaria a tenir la mida real.

Mentre t'estaves allà assegut imaginant-te l'escena, et va començar a omplir una sensació de joia. Vas mirar més enllà de la carretera, a través del paisatge de Borders, fins on t'arribava la vista. Era com si ja haguessis tancat l'aixeta, com si haguessis estès la mà i haguessis tocat breument tot el que hi havia a la vista, fins i tot els turons més llunyans.

En tot cas, durant els trenta anys que han passat des de llavors, has après a raonar molt més bé; ara, de fet, gairebé mai no estàs trist ni tens la més mínima decepció. Aviat seràs capaç de raonar prou bé per no sentir res en absolut.

Por. Dret a l'esglaó més baix de les escales de l'entrada, agafat a la barana de fusta, *paralitzat*, com si juguessis a fer d'estàtua. Alerta. Escoltant des de la porta de la sala, fent un esforç desesperat per captar el to de la seva veu o

la qualitat del seu silenci, com si la teva vida en depengués. Cosa que, evidentment, era certa i ho ha estat des de llavors. Mort de por d'entrar a l'habitació on era ell i tanmateix incapaç de fugir-ne.

Volies acostar-te fins al lloc on estava assegut només per dir-li «hola» i potser tocar-li el dors de la mà, que reposava al braç de la butaca. Però el sol fet d'imaginar-te que aquella escena havia estat un esdeveniment real de la teva infantesa, ara, a més de trenta anys de distància, només pensar-hi et feia aguantar la respiració atemorit.

Si t'hagués mirat, si hagués somrigut i hagués contestat a la teva salutació; si un detall tan habitual com aquest hagués tingut mai lloc, ni que fos una sola vegada, hauria estat el miracle que t'hauria canviat la vida. Un moment de certesa que en tots els anys venidors hauries pogut recordar a pler, dient-te a tu mateix: aquell era *jo*.

En comptes d'això, et vas passar tota la infantesa com si diguéssim al passadís, sabent perfectament que si gosaves entrar a la sala i dirigir-te a ell o tocar-li el dors de la mà —és a dir, si gosaves demanar-li la més mínima atenció—, t'ignoraria. O, en el millor dels casos, es giraria cap a tu sense dir ni una sola paraula amb una mirada que diria clarament: «I ara, què pots dir-me, tu?». Si mostraves afecte, ell en fugia. Si manifestaves amor, ell l'esclafava completament.

Una tarda eres a la cuina il·lustrant-te les sabates per anar a l'escola l'endemà i va entrar-hi ell. Tu devies tenir uns dotze anys i ja havies après a posar-te en guàrdia quan ell s'acostava, però, com que estaves d'esquena, vas

continuar cantant una cançó pop sentimental i raspallant les sabates al ritme de la música.

No has oblidat mai la ràbia de la seva veu.

—Què coi en saps, tu, de l'*amor*?

Et vas girar i el vas veure dret a uns quants passos, amb el braç apuntant-te acusador.

—He dit que què coi en saps, tu, de l'*amor*?

La mà li tremolava violentament i la seva expressió estava tan plena de ràbia que vas haver de desviar la mirada. Repetia la paraula *amor* una vegada i una altra, amb menyspreu, amb fàstic. A continuació se'n va anar.

Tu et vas quedar dret a tocar de la finestra de la cuina, amb la sabata en una mà i el raspall encara ple de betum a l'altra. A fora era fosc, molt fosc. Mentre miraves cap a la nit, vas tenir la sensació que, si tota la foscor que embolcallava el poble, els camps i els boscos del voltant omplís el teu cos, no seria prou per ocultar la sensació de culpa i de vergonya que senties en aquell moment.

Però t'equivocaves. Gràcies als teus esforços has aconseguit mantenir tot això ocult al món, i a tu mateix. De fet, n'havies oblidat pràcticament l'existència fins fa poc, quan, esperant el tren a l'estació camí de la feina un matí, t'hi vas veure enfrontat novament cara a cara. En aquell moment, tota la força de més de vint anys que ho contenia es va alliberar de sobte... i us va esqueixar a la foscor i a tu.

